

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO

9. ROČNÍK ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Otázka moci a slávy

29

WWW.INKY.SK

ZOPAKOVANIE Z MINULA

Kto nám v krátkosti
zhrnie zistenia z
predchádzajúcej
hodiny?

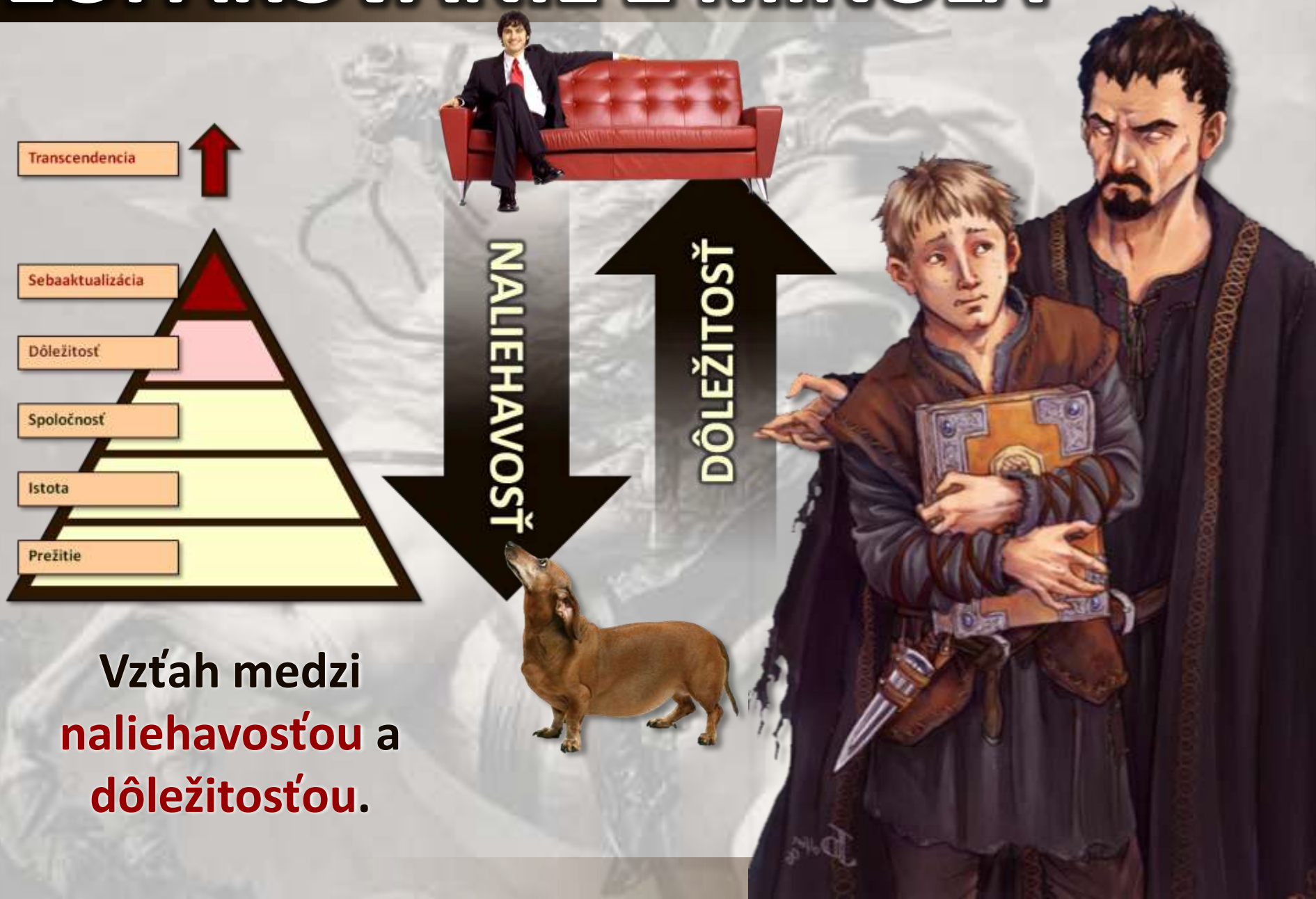
Naliehavosť verzus dôležitosť – pudy
a inštinkty – minimalizmus

Kvalitné zhrnutie = 1 dnešný kredit

ZOPAKOVANIE Z MINULA

ZOPAKOVANIE Z MINULA

Naše pudy a inštinkty v nás vyvolávajú pocit naliehavosti pri uspokojovaní základných požiadaviek prežitia: jedlo, pitie, istota, sex,...

Mnohí ľudia si myslia, že „naliehavé“ = „dôležité“, venujú sa naplno týmto veciam a očakávajú od nich šťastie.

Pre mnohých je to spojené s nádejou na „ľahkú cestu bez námahy“ – vidí sa im ľahšie poddať sa naliehavosti a dúfať, že nejaká vec, či rozkoš nás urobí šťastnými bez toho, aby sme tvrdo pracovali na svojej sebaaktualizácii a transcendencii.

Pretože VECI sú len nástroje a nevedia nás urobiť šťastnými, je dobrým riešením obmedziť ich na nevyhnutne potrebné **minimum** – o čom je napríklad aj dnes stále populárnejší životný štýl **minimalizmu**.

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

DNES...

... sa zameriame na druhý z dvoch problémov – a druhé z dvoch veľkých pokušení – ktoré nás odvádzajú od úsilia o naplnený život:

MOC A SLÁVA

UŽ VIEME...

Opravdivý naplnený život sa odohráva na dvoch najvyšších úrovniach:

Transcendencia

SLUŽBA presahujúcemu
a **ZDIEĽANIE** vo vzťahoch

**PRÚDENIE
SPRÁVNOSŤ**

Sebaaktualizácia

RAST k **DOKONALOSTI**
AUTOTELICKÝ ŽIVOT

Dôležitosť

Spoločnosť

SPOLOČNOSŤ

Istota

Prežitie

VECI

Nemajú na šťastie človeka
takmer žiaden vplyv: človek
môže byť **bohatý a nešťastný**
rovnako, ako môže byť
**chudobný a pritom hlboko
šťastný.**

UŽ VIEME...

Transcendencia

Sebaaktualizácia

Dôležitosť

Takisto už vieme, že na úrovni

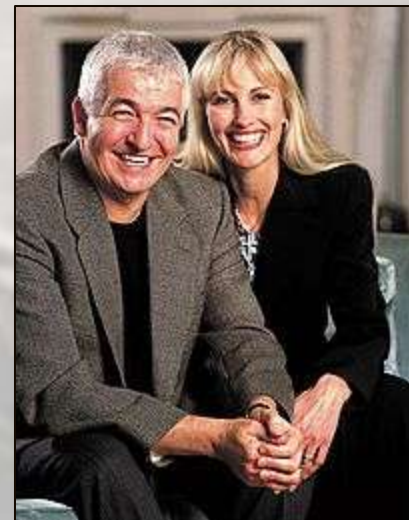
DÔLEŽITOSTI

môžeme už **ochutnať** niečo z tej kvality života, ktorá sa naplno rozvíja na horných dvoch úrovniach.

PODĽA PEASOVCOV...

„**Vedci zistili, že potreba cítiť sa dôležito je u ľudí silnejšia ako fyziologické potreby**, napríklad ako hlad, pretože keď sa človek naje, už nie je hladný. Potreba dôležitosti **je silnejšia ako potreba lásky**, pretože keď človek získa lásku, potreba sa naplní. Je silnejšia **aj ako pocit bezpečia**, pretože keď je človek zabezpečený, bezpečie už preňho nie je dôležité. Túžba byť dôležitý je **najsilnejšia ľudská potreba**; ňou sa odlišujeme od zvierat.

Kvôli nej ľudia nosia značkové odevy, kupujú si luxusné autá, píšú si tituly na vizitky a vystatujú sa svojimi deťmi. To zapríčiňuje, že mladí ľudia sa stávajú členmi pouličných gangov. Niektorí sa dokonca stávajú kriminálnikmi alebo vrahmi len preto, aby si ich okolie všimlo. Vedci zaoberajúci sa výskumom manželstiev dokázali, že hlavný dôvod, pre ktorý ženy ukončujú dlhodobý vzťah, nie je zneužívanie, násilie alebo tyrania, dôvodom je nedocenenie. Túžba byť uznávaný, pocit dôležitosti a ocenenia sú všemocné.“

Allan a Barbara Peasovci, autori mnohých aj u nás známych kníh:

OTÁZKA...

Je to pravda?

Je naozaj **najsilnejšou**
ľudskou potrebou?

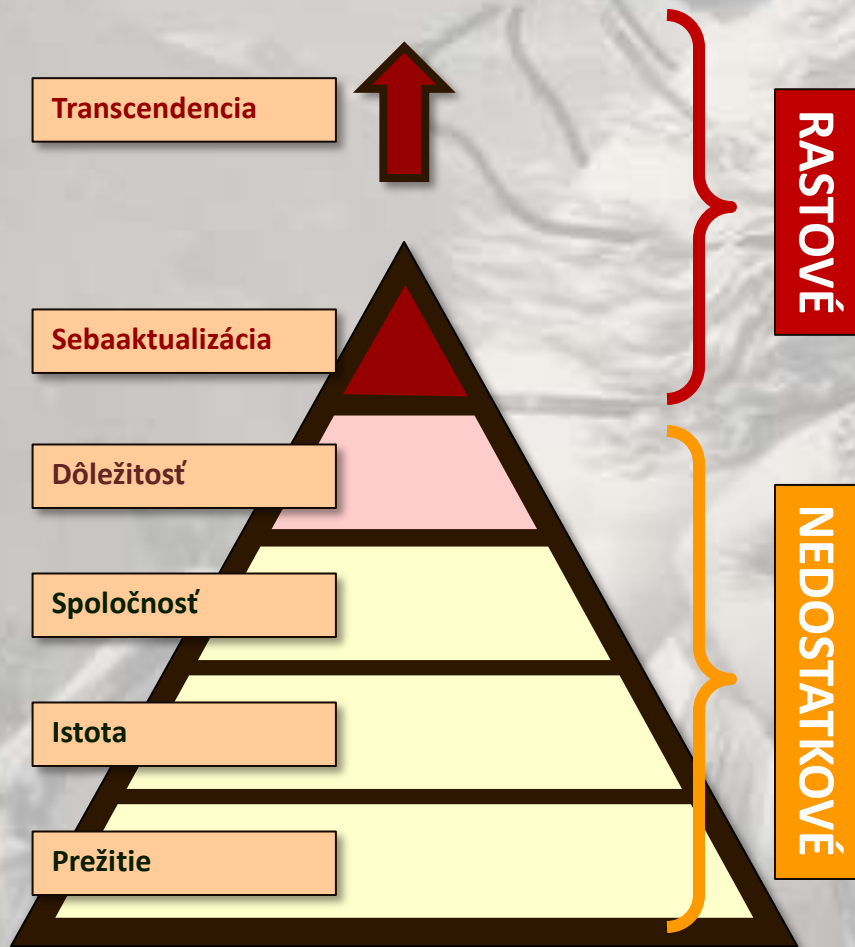
Silnejšou **ako láska?**

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

NAJSILNEJŠIA...?

Ak si vezmeme Maslowovo delenie na NEDOSTATKOVÉ POTREBY (Herzberg ich nazýva *hygienickými*) a RASTOVÉ POTREBY, potom:

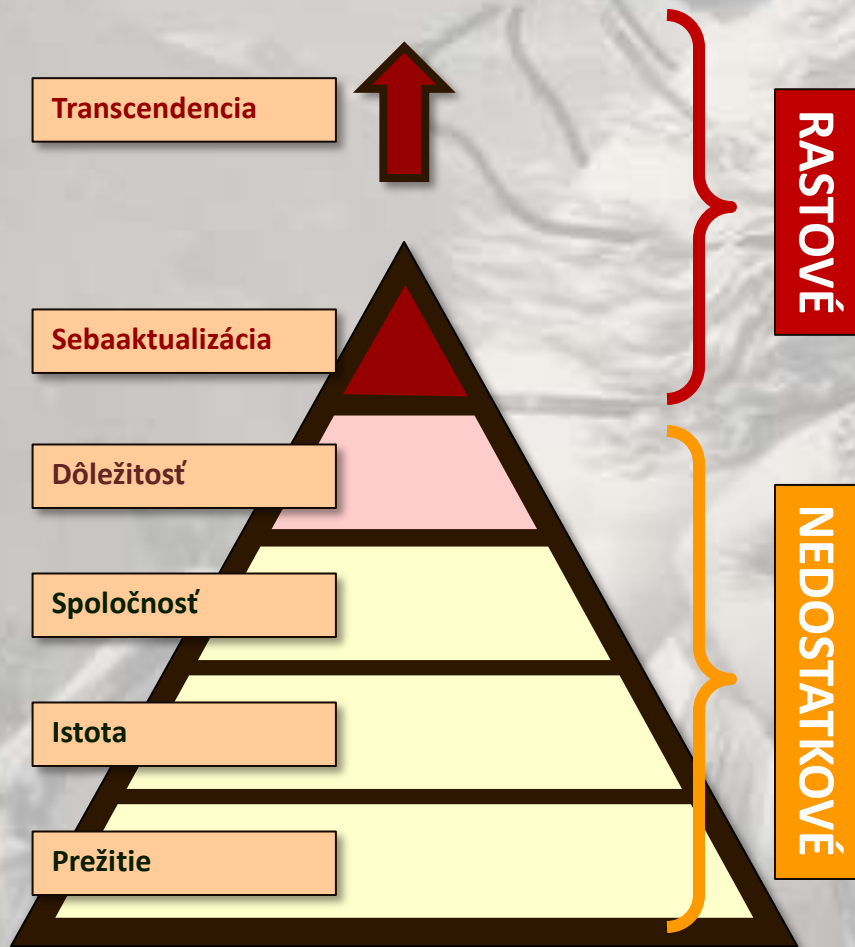

DÔLEŽITOSŤ je naozaj **NAJSILNEJŠIA** nedostatková potreba v živote človeka,

už aj preto, že ako ukazujú Herzbergrove výskumy, v nej zažívame niečo ako prvý závan skutočne naplneného života zrelého človeka.

NAJDÔLEŽITEJŠIA...?

Ak prijmemo Maslowovo mienenie, že len zhruba 2% ľudí postúpia na úroveň opravdivej sebaaktualizácie, potom:

DÔLEŽITOSŤ je v praxi naozaj **NAJDÔLEŽITEJŠIA** potreba v živote 98% ľudí,

ktorí sa na túto úroveň isto dostanú (na nej jedinej zažívajú závan opravdivého šťastia, pod ňou sú už len rozptýlenia a úniky, preto sa o ňu pokúsi v podstate každý človek!)

SILNEJŠIA AKO LÁSKA...?

Závisí od toho, čo si pod slovom „láska“ v praxi predstavujeme:

Žijeme v dobe, v ktorej sa slovom „láska“, „milujem“, „milovať sa“ vyjadruje všetko

- od „lásky“ k veciam, záľubám, jedlu,...
- cez lásku k vlasti
- cez sex
- cez city, emócie, vášeň,...
- až po starostlivosť matky voči deťom, či vzťah priateľstva
- a dokonca vzťah a spoločenstvo s Bohom.

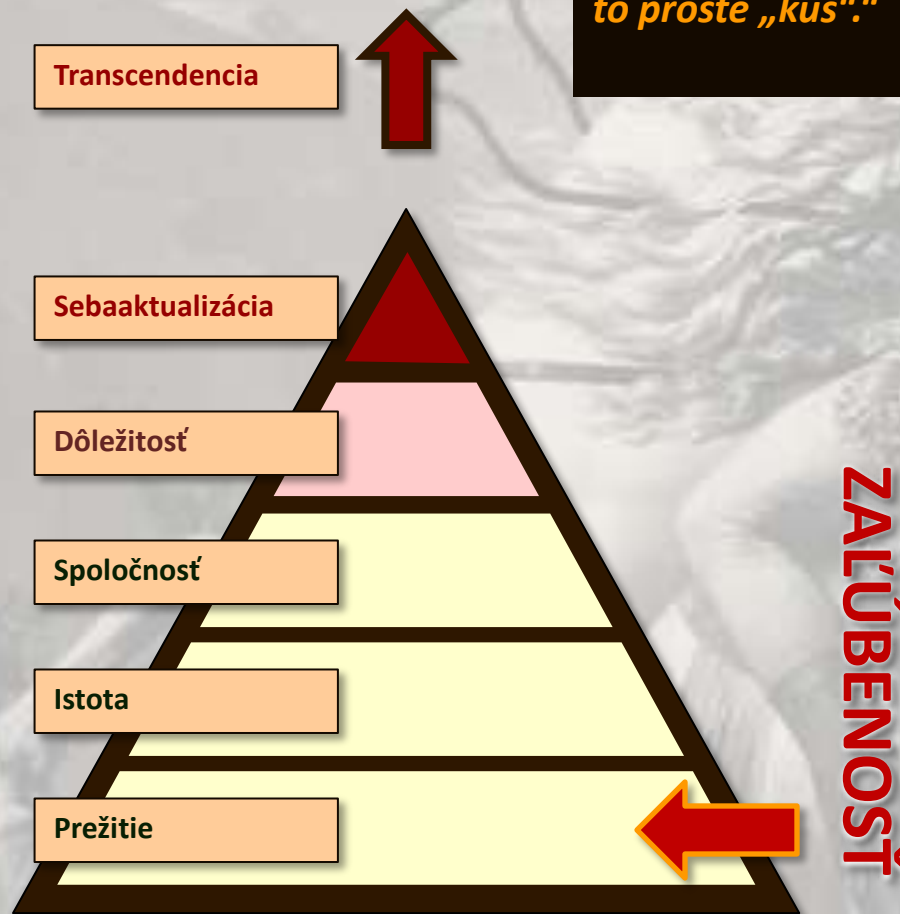

SILNEJŠIA AKO LÁSKA...?

Závisí od toho, čo si pod slovom „láska“ v praxi predstavujeme:

„V případě pouhé smyslné žádostivosti je ten druhý jedním z pěkných zástupců druhého pohlaví, jedním mezi mnoha jinými. Je to prostě „kus“.“

(Dietrich von Hildebrand)

- **telesná príťažlivosť** dvoch osôb opačného pohlavia
- spočívajúca **hlavne na sexuálnej rovine**.
- Ide o „**užitie si**“ sexuálnej rozkoše, nie o tvorbu vzťahu – po „**užití si**“ sa pokojne obaja rozídu bez nejakých záväzkov.
- „Som na blondínky...“, **flirt, koketovanie**, ale aj **znásilnenie**,...
- Cieľom je **využiť** iného človeka **na uspokojenie svojich sexuálnych túžob**.

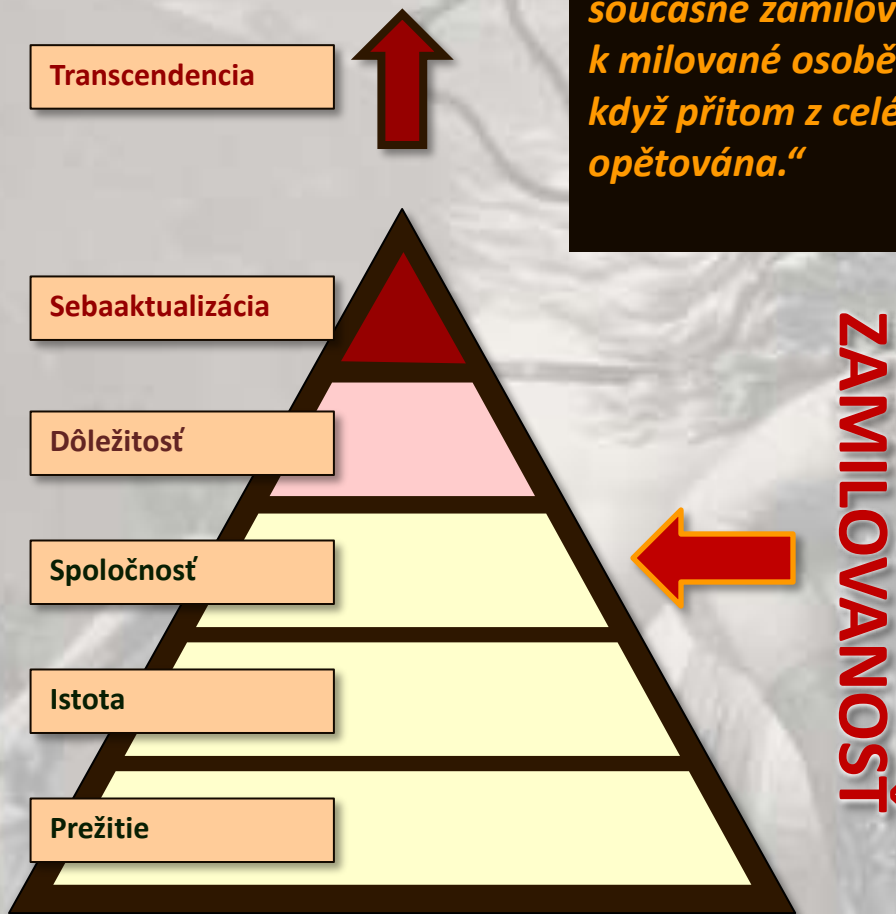
Na fenoméne zaľúbenosti funguje celý **erotický a porno priemysel**.

SILNEJŠIA AKO LÁSKA...?

Závisí od toho, čo si pod slovom „láska“ v praxi predstavujeme:

„Charakteristickou vlastnosť pravé zamilovanosti je absolútna výlučnosť. Z psychologického hľadiska je prostě nemožné byť súčasne zamilovaný do dvoch ľudí. Každý skutočne zamilovaný vzhliži k milovanej osobe s pocitom „ale vždyť já jí nejsem vůbec hoden“ - i když přitom z celého srdce doufá, že jeho láska bude přece jen opětována.“

(Dietrich von Hildebrand)

Je to **citová náklonnosť**. Vo vzťahu k opačnému pohlaviu je charakterizovaná:

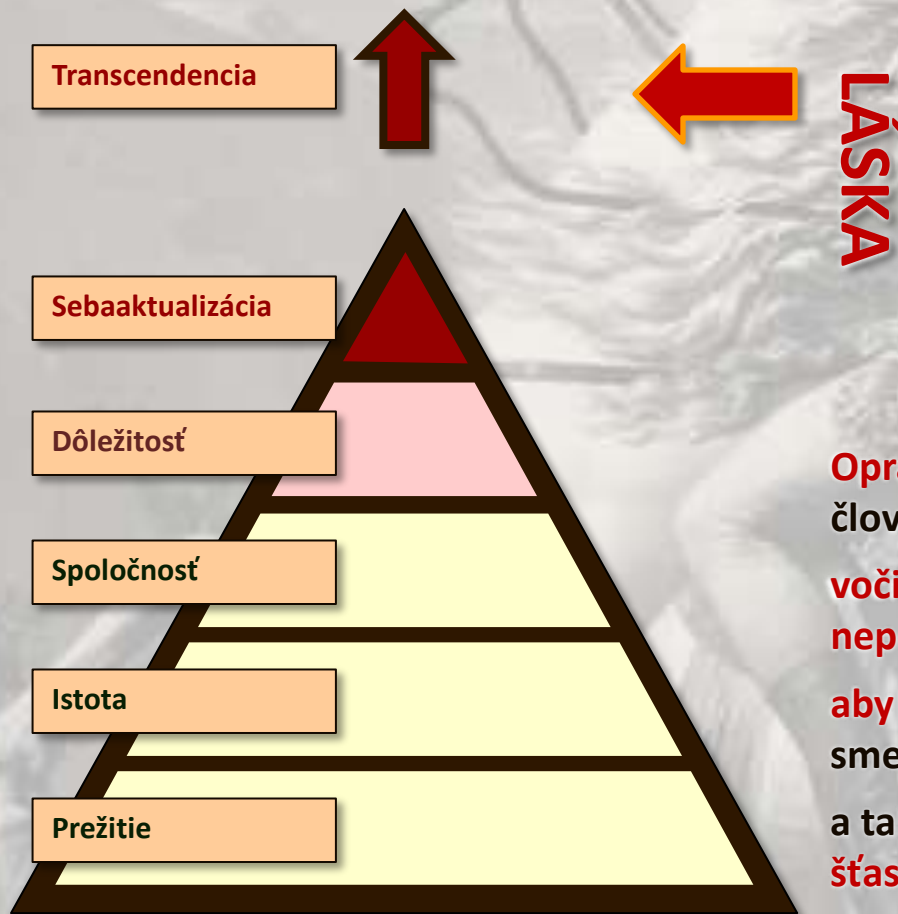
- **výlučnosťou**
- a **prepojenosťou so sexom**.

Vytvára **vzťah** medzi dvoma osobami, založený na **silných citoch** zamilovanosti.

Jej cieľom je **uspokojiť** s pomocou druhého človeka **svoje citové túžby a potreby**, potrebu po niekom blízkom vo svojom okolí, potrebu spoločnosti,...

SILNEJŠIA AKO LÁSKA...?

Závisí od toho, čo si pod slovom „láska“ v praxi predstavujeme:

„Nejrozšírenější a nejmocnější ze všech falešných představ o lásce je ta, že „zamilovanost“ je láska, anebo že je alespoň jedním z projevů lásky..“

(Scott Peck)

„Rozdiel medzi zamilovanosťou a medzi skutočnou láskou je asi ako rozdiel medzi detskou riekankou a básňou.“

(Dr. Dorothy Tenňová)

Opravdivá láska je **ZÁVÄZOK** rozumu a vôle (čiže celého človeka)

voči inému človekovi, ktorého kvôli sebe vlastne ani tak **nepotrebujeme** a pokojne by sme si vystačili aj bez neho, aby sme sa mu **darovali**, **zdieľali** s ním seba samých a aby sme pre neho boli **oporou**, **povzbudením** a **výzvou k rastu** a tak mu **pomáhali** byť stále **zrelším**, **slobodnejším** a **šťastnejším** človekom.

SILNEJŠIA AKO LÁSKA...?

Závisí od toho, čo si pod slovom „láska“ v praxi predstavujeme:

Potreba dôležitosti určite **JE silnejšia, než je zamilovanosť, alebo zaľúbenosť.**

Určite ale **nedokáže nahradiť opravdivú lásku,**
ani nemôže konkurovať opravdivej láske a z nej plynúcej **transcendencii** a **zmysluplnosti** dokonalého života.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

ZHRNUTIE

Ak má Maslow pravdu (a do veľkej miery ju nepochybne má), potom:

- **pre 98% ľudí je DÔLEŽITOSŤ najvyššou hodnotou v ich živote;**
- **silne ovplyvňuje ich životy a konanie;**
- **a potreba byť dôležitým a významným je v ich živote silnejšia, než je napríklad aj zaľúbenosť, či zamilovanosť.**

OTÁZKA...

Ktorými **dvoma**
spôsobmi si môžeme
najlepšie **zabezpečiť**
pocit DÔLEŽITOSTI a
prevahy nad inými
ľuďmi?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

DVA NÁSTROJE DÔLEŽITOSTI

MOC

... sila, vplyv, autorita, právomoc,
postavenie, nadriadenosť, ovládanie
iných, kontrolovanie iných,
rozhodovanie o iných,...

„Som dôležitý, pretože
ostatní sú na mne závislí, ja o
nich rozhodujem, ja ich
ovládam, ja určujem ich
osudy,...“

DVA NÁSTROJE DÔLEŽITOSTI

SLÁVA

... popularita, obdiv, uznanie,
ocenenie, postavenie, výnimočnosť,
mimoriadnosť, odlišnosť od iných,...

„Som dôležitý, pretože si ma
všetci všímajú, obdivujú,
uctievajú, závidia mi (možno
nenávidia) – ale nikto ma
nemôže prehliadnuť, som
výnimočný!“

OTÁZKA...

**Prečo by malo byť zlé
TÚŽIŤ po
MOCI a SLÁVE – hoci aj
v podobe zaslúženého
postavenia,
uznania,...?**

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

PREKÁŽKA NAPREDOVANIA

Zmyslom úrovne **DÔLEŽITOSTI** je byť **NÁSTROJOM**, na ktorom si upevníme svoje sebavedomie, sebadôveru a sebaúctu – aby sme potom s odvahou vstúpili do sveta dospelosti: na úroveň sebaaktualizácie a transcendencie.

AK SA DÔLEŽITOSŤ STANE CIEĽOM a my sa usilujeme o moc a slávu v akejkoľvek ich podobe ako o CIEĽ a záleží nám priamo na nich – **potom sa z nej stáva PREKÁŽKA**, ktorá nám bráni dosiahnuť skutočne naplnený a šťastný život.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

PROBLÉM POROVNÁVANIA SA

POROVNÁVANIE SA s inými slúži hlavne motívu **SLÁVY**.

Porovnávanie sa
s inými ľuďmi je
znakom **MALEJ**
SEBADÔVERY
A SEBAÚCTY.

V podstate keď sa
porovnávame s inými
ľuďmi, akoby sme
tým hovorili: „*Tí druhí
sú tí dobrí a správni
a ja sa stále musím
s nimi porovnávať,
aby som si overil
a potvrdil, či vôbec za
niečo stojím...!*“

V skutočnosti ale
**každý žijeme
svoj život a náš
úspech a šťastie
nezávisia od
toho, či
dokážeme
napodobniť
niekoho iného,
alebo nie.**

PROBLÉM POROVNÁVANIA SA

POROVNÁVANIE SA s inými slúži hlavne motívu **SLÁVY**.

Porovná
s inými
znakon
SEBADO
A EBA/

V prast
porov
ľudmi
tým ho
sú tí do
a ja sa s
s nimi p
aby som
a potvra
niečo stojm...

Predstavte si to ako OLYMPIJSKÉ HRÝ:

Na olympijských hrách v roku 2012 sa súťažilo v 35 rôznych športoch a množstvo z nich – ako napríklad atletika – malo ešte množstvo disciplín. Čo myslíš, čo by sa stalo, keby sa vzpierač začal porovnávať s modernou gymnastkou? Gymnastka s cyklistom? Cyklista s plavcom? A plavec s futbalistom? Všetci by upadli do strašnej depresie, pretože ani jeden sa ani zďaleka nemôže vyrovnáť tomu druhému.

Našťastie, nikto z nich to ani nerobí!

Namiesto toho sa všetci snažia byť tí najlepší v tom športe, ktorý je ich vlastný.

PROBLÉM POROVNÁVANIA SA

POROVNÁVANIE SA s inými slúži hlavne motívu **SLÁVY**.

Porovná
s inými
znakom
SEBADÔ
A SEBAÚ

V podsta
porovná
ľudmi, a
tým hov
sú tí dob
a ja sa s
s nimi po
aby som
a potvra
niečo stojm...

Vo VAŠOM ŽIVOTE...:

*... je to rovnaké, akurát, že namiesto 35 športov na olympiáde **v živote existuje vyše 7 000 000 000 rôznych „odvetví“ života.***

*Nemôžete porovnať medzi sebou Ronalda Reagana, Matku Tezezu, Jána Pavla II. a generála McArthura a pýtať sa, ktorý z nich bol lepší! Ani jeden, pretože každý z nich žil svoj vlastný, úplne jedinečný život, **každý z nich bežal svoj vlastný osobný pretek a každý z nich v rámci svojich možností dosiahol zrejme svoje maximum.** Preto sú úspešnými všetci štyria: nie preto, že by McArthur prekonal Matku Terezu, alebo Ronald Reagan Jána Pavla II., ale preto, že **každý z nich prekonal sám seba a dosiahol svoje vlastné, osobné, jedinečné a neopakovateľné maximum!***

PROBLÉM POROVNÁVANIA SA

Niektoré menej zjavné podoby porovnávaní sa s inými:

- **MÓDA** – musím sa obliekať a správať podľa iných, oni sú norma, s ktorou sa musím porovnávať. Ak nie som ako oni, cítim sa zle, trápne, smiešne, nemoderne,...
- **OČAKÁVANIA** (kamaráti, partia, rodičia,...) – ostatní odo mňa očakávajú, že sa budem správať určitým spôsobom, mať určité veci, nosiť určité šaty,... Podvedome sa usilujem tieto očakávania a predstavy naplniť, stále sa s nimi porovnávam,...
- **TÍNEDŽERSKÁ REBÉLIA** – snažím sa byť nekonvenčný, odlišný od iných – ale aj táto odlišnosť vyžaduje, aby som sa s nimi neustále porovnával a som tak na nich závislý... ☺
- atď.

PROBLÉM POROVNÁVANIA SA

Niektoré menej zjavné podoby porovnávaní sa s inými:

- **MÓDA** – musím sa obliekať a správať podľa iných,

oni sú normálni
nie som ako oni
nemoderne,

POZOR!

- **OČAKÁVANÍ**

ostatní odo mňa
určitým spôsobom
šaty,... Podvečer
predstavy na

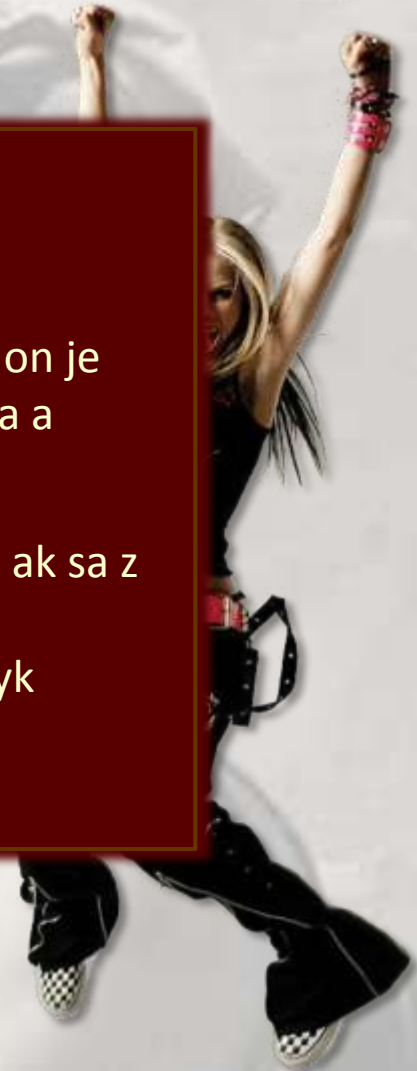
Nemýliť si s tým, keď sa niekým INŠPIRUJEME a on je našim VZOROM v tom, ako dokázal prekonať seba a uspieť v tom, čo robil!

- **TÍNEDŽERSKÉ**

nekonvenčné
odlišnosť vyžaduje, aby som sa s nimi neustále
porovnával a som tak na nich závislý... ☺

Takáto inšpirácia je dobrá – ZLOU sa stáva vtedy, ak sa z inšpirácie preklopí do túžby byť kópiou a napodobeninou nášho vzoru a zmení sa na zlovyk porovnávaní sa...

- atď.

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

PROBLÉM SÚPERENIA

SÚPERENIE s inými slúži hlavne motívu **MOCI**.

Aj súperenie je **znakom malej sebadôvery**, ktorú si musíme **znova a znova potvrdzovať** tým, že nad niekým **vítazíme** a niekoho **porážame**.

Neustále **potrebujeme konflikty**, súboje, „merania síl“, milujeme ponižovanie iných, posmievanie sa, možno šikanu,...

V skutočnosti ale **znakom opravdivej sily a veľkosti je to, že si ju nemusíme pred nikým potvrdzovať, či overovať**, pretože si ju jasne **uvedomujeme**.

PROBLÉM SÚPERENIA

SÚPERENIE s inými slúži hlavne motívu **MOCI**.

Aj súperenie je
znakom mal
sebadôvery,
musíme zn
a znova pot
tým, že nad
vítazíme a n
porážame.

Neustále
potrebujem
konflikty, sú
„merania síl
milujeme ponižovanie
iných, posmievanie
sa, možno šikanu,...

V skutočnosti ale

POZOR!

Nemýliť si so zdravým súťažením, kde ten druhý je pre nás ten druhý inšpiráciou a impulzom k tomu, aby sme aj my zo seba vydali to najlepšie a tak sa mu ako nášmu vzoru vyrovnali. Cieľom nie je poraziť ho, ale priblížiť sa mu čo do nasadenia i úsilia!

ZLÝM sa stáva vtedy, ak sa preklopí do roviny „vítazstvo – porážka“ a ak našou túžbou už nie je vydať zo seba to najlepšie, ale poraziť toho druhého.

si ju jasne
uvedomujeme.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

ZHRNUTIE

PROVNÁVANIE SA (na rozdiel od inšpirovania sa iným) je o tom, že niečo (niekoho) mimo seba považujeme za normu, s ktorou sa neustále porovnávame a usilujeme sa byť jej vernou kópiou a tak nadobudnúť pocit ceny a hodnoty.

SÚPERENIE (na rozdiel od zdravého súťaženia) je túžba potvrdiť si svoju cenu a hodnotu tým, že prekonáme niekoho iného, porazíme ho, ponížime a sami tak nejako vynikneme ako tí lepší, víťazní,...

ÚLOHA

Pozrite sa na svoju reč!

Koľko % z toho, čo bežne hovoríte:

- odovzdáva dôležité **informácie**;
- rieši skutočné **problémy**;
- **povzbudzuje** iného človeka;
- a koľko je „**spoločenský pokec**“, v ktorom sa usilujeme presadzovať („**moc**“ – posmievanie, ponižovanie, chválenie sa,...), či „iskrit“ svojimi úžasnými názormi, hláškami, vtipmi,... („**sláva**“)?

Kvalitné vypracovanie = 1 dnešný kredit

ÚLOHA

A čo Vaše obliekanie?

Na koľko % Váš vonkajší výzor (oblečenie, vlasy,...):

- určuje **praktickosť**, účel,...
- a nakoľko **trendy**, móda, očakávania a normy okolia,...?

Kvalitné vypracovanie = 1 dnešný kredit

ÚLOHA

A čo Vaše obliekanie?

Inými slovami:

Nakoľko by bolo pre Vás problémom chodiť do školy napríklad v takomto oblečení?

Ak hej – prečo? Kvôli čomu?

ÚLOHA

A čo Vaše správanie sa?

Na koľko %:

- **je rozumné a užitočné** pre Vás a pre Vaše životné ciele
- **zodpovedá očakávaniam Vášho okolia** (spolužiaci, partia, rôzne vzory, idoly,...) a jeho zmyslom je „zabodovať“ v očiach tých, na ktorých uznaní Vám záleží?

Kvalitné vypracovanie = 1 dnešný kredit

OTÁZKA...

Aké odporúčanie by
ste si **sami sebe** v
tomto ohľade dali?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO

9. ROČNÍK ZÁKLADNEJ ŠKOLY

KONIEC

WWW.INKY.SK